

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke so prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljub“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljub“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 16.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1917.

Leto XXX.

Novice o zemljiškem davku.

Zemljiški davek se je znatno zvišal v vojnem času; dvakrat toliko znaša let prej. Od zvišanega davka se pa ne plačujejo doklade. Z večjimi davki moramo seveda računati povsod, tudi pri kmetijstvu, ker je treba skrbeti za obresti in odplačilo vojnih stroškov.

Cesarska naredba, ki je izšla dne 16. marca, nalaga zopet novo breme za kmeta. Dozdaj je bilo določeno, da se zemljiški davek odpiše, če se na parcelah do 2 ha uniči četrti del pridelka, na parcelah nad 2 ha pa vsaj pol ha po toči, povodnji, z ognjem, vsled miši, če kmet poleže, če je prehuda vročina ali preveč mokrote. Ravno tako se je odpisal davek, če se je komu četrtina čistega donosa uničila vsled mraza, mrčesa, peronospore, rje. Te določbe so dne 16. marca izgubile svojo veljavo. Po novem bo tako-le:

Če naravne nezgode uničijo zemljiške sadeže tako, da je škoda znatno večja nego jo napravijo navadne, po letušnjah nekako redno se ponavljajoče vremenske poškodbe, in če škoda bistveno zmanjša dohodek iz zemljišča ali gozda, se ima zahtevati primeren popust pri zemljiškem davku. O taki zahtevi odločuje davčna gosposka; pritožba gre na deželno finančno ravnateljstvo, ki izda končno razsodbo. Popust pa nima nobenega vpliva na doklade občin, okrajev in dežele, razen če deželni zbor drugače sklene. Posebna določila, kako naj se dovoljujejo popusti, izda vlada.

Tu imamo torej velike izpremembe. Dozdaj je bilo v zakonu natančno določeno, kdaj se mora davek popustiti; od zdaj velja samo splošno določilo, ki

se da obrniti na vse strani. Podrobna določila so izključno v vladni oblasti. Pa drugo: tudi od popuščene davka bo treba plačevati doklade, če deželni zbor, — zdaj, kakor vemo, deželni zbori ne zborujejo —, ne sklene drugače.

Imamo pa še drugo novost: Od čistega donosa se bosta pobirala že t. l. 1917 dva odstotka v ta namen, da se ž njima pokrijejo popusti od zemljiškega davka; potemtakem bo torej kmet sam skrbel za to, da se nabere denar, ki se bo iz njega popust dovoljeval. Dozdaj je bilo na leto takih popustov v naši državi povprek 10 odstotkov, ki so šli na račun splošnih državnih dohodkov. Odslej bo drugače, država bo imela vse dohodke od zemljiškega davka neprikrajšane; za popuste se bo pa z novim davkom ustanovil poseben sklad.

Ves čisti donos v naši državni polovici znaša po katastralni cenitvi 306 milijonov 833.882 K. Dva odstotka od tega zneso 6.136.677 K, torej precej lepa vsota. Za vsako deželo se bo ta vsota posebej upravljala. Porabila se bo, kakor smo že rekli za odpise. Kar bi preostalo, se bo porabilo za vzdrževanje regulacij hudournikov in melioracij; kar bi preostalo pa za splošni melioracijski sklad. Ako bi bilo eno leto več odpisov, nego jih je mogoče pokriti iz omenjenih 2%, se bo moralo prihodnje leto to povrniti.

To smemo pač povedati, da ljudski zastopniki o teh novih davkih niso bili vprašani in niso imeli nič govoriti. Državni zbor se pač še le obeta. Reči moramo tudi, da bi vsak kmečki zastopnik vsaj to branil, da naj imajo tisti, kateri skladajo po 2%, sami prvo in poglavitno besedo, kako naj se porabi ta denar.

Gotovo te izpremembe ne bodo uničile kmečkega stanu. Ne prezirimo pa,

da imamo tu še le začetke. Ne moremo dovolj glasno in dovolj odločno klicati vsem, ki jim je miren razvoj v državi kaj mar, naj pazijo najprej, da se veselje do kmečkega dela ne bo izgubilo. Od tega je odvisen življenjski in njim samostojnost in napredek. Pridnost in požrtvovalnost kmečkega ljudstva med vojsko dela čudo. Vse pa ima svoje meje. Če ne bo kmečko delo živilo svojih ljudi, če bi država cene za kmetijske pridelke pritiskala, cene za vse drugo pa pustila, da vzrastejo do nepojmljivih višin, in če bi poleg krvnih bremen, ki jih nosi največ kmečko ljudstvo, še denarna bremena padla nanj, potem veselja za kmečko delo ne bo več in izseljevanje nam bo praznilo naše vasi in pustošilo našo zemljo. Prazno bi bilo pred tem zakrivati oči.

Zato pa moramo povedati, da je prav zadnji čas, da se da kmečkim zastopnikom beseda, ki jim gre. Državni zbor se ne sme samo obetati, nego sklicati in sicer čim najhitreje.

Križev pot.

V nedeljo popoldne sem se malo pomudil v selski cerkvi. Bilo je po nauku. Ljudje so se bili po večjem že razšli. Le nekaj ženic je še klečalo tuintam po samotnih klopih in molilo. Pač, tam pod križevim potom sem ugledal celo družino: dva otroka, deček in deklica sta stala in upirala oči v četrto postajo: »Jezus sročja svojo žalostno mater«. Žena, mati otrok, je klečala na tleh, v klopi je pa slonel star očanec. Stari oče, sem si mislil; oče, mož te žene, je pa na vojski. In zamislil sem se v dušo te družine. Kaj se godi v njih? Ali so kdaj tako umeli križev pot kakor zdaj?

Otroka ne. Kaj vedo otroci, kaj je hudo na svetu! Bog je dal otroški duši to, da vse hudo hitro pozabi. Saj bo še pozneje v življenju dosti gorja, ki ga ne bo moči pozabiti, zakaj bi jim žalost kalila solčno mladost! Deček je gledal tiste grde može, ki so Jezusa z vrvmi držali, in je bil hud nanje. Ko bi bil on velik, bi jim že pokazal, da ne bi tako ravnali z dobrim Jezusom. Deklici se je pa žalostna Mati božja močno smilila.

A na kaj je mislila uboga žena? Oh, kako je molila, molila! Za moč in tolažbo sebi, pa za zanj, ki je na vojski. Sama bo že kako prenesla to strašno gorje. S starim očetom, ki je že onemogel, pa morata vse sama obdelati. Pa še za otroka skrbeti. A kaj to? Le skrb, ta težka in moreča skrb za moža, ko bi te ne bilo! Noč in dan ji razjeda srce; vedno je v strahu, zdaj zdaj bo zavil okrog vogla srenjski mož s poročilom, da je mož na vojski padel. Kaj bo z njo, kaj bo z otroki! A vse to bi še prenesla. Saj ji žalostna Mati božja daje moči in tolažbe. Če je Mati božja toliko trpela, ki je bila vsa brez madeža, zakaj ne bi ona vsega vdano pretrpela, ki je vendar dostikrat Boga žalila. Saj je bila časih tako nevoljna, zdaj na moža, zdaj na otroke, pa še na starega očeta, in molitevna je bila tudi premalo! O sama bo že prenesla z božjo pomočjo. Samo mož, mož! Ti moj Jezus, mu dajaj moči, in ti dobra Mati božja, ga tolaži, da bi potrpel še ta čas, da mine ta strašna vojska, pa da bi na Boga ne pozabil, pa na krstne obljube, oh, pa na poročno obljubo pred oltarjem. Kaj strašnega se sliši dan na dan! Ta pa ta je pozabil na ženo in otroke in se grdo spečal z vlačugami, z grehom obložil svojo dušo, pa še ostudno bolezen nakopal. Usmiljeni Jezus, prosim te, prosim pri tvojem bridkem trpljenju, odvzemi ta kelih od mene! Ne, ne samo od mene, od vseh žen, saj smo vse tako tako uboge! Naj bi se vrnili moške in fantje pošteni in čisti iz vojske, saj jih bomo tako ljubile in vse ž njimi potrpeli, pa tudi Bogu bomo vsi vesteje služili in se bolj bolj spominjali tvojega trpljenja. Saj si tudi za to trpel, da bi nam bilo trpljenje lažje!

Žena je bila globoko sklonjena in debele solze so ji polzele po lici. »Mati,« se je dotaknila deklica, »Francek je pa z dedkom že pri sedmi opstaji.«

VII. postaja: Jezus pade drugič pod križem.

Zdaj je pa tudi njega prevzelo, starega moža, da se je težko zgrudil na klop.

O, trpljenje ni hudo, ko je Jezus za nas toliko trpel. To se pravi: hudo je, a to vemo, da je za nas zveličavno. Ali bi ga bil Bog dopustil, če nam ne bi bilo lahko v dobro? Z najmanjšim trpljenjem, pravijo, bi bil Jezus lahko zadostil za vse grehe sveta. Zakaj je toliko trpel? Zakaj leži tu pod križem v takšnem ponižanju? On, najlepši in najčistejši, edinorojeni Sin večnega Boga, ki se nebasa ne morejo nagledati njegove lepote, pa tu pod križem, razbit in oplju-

van! Ali naj ne uči ta skrivnost, da mora biti trpljenje za nas nekaj neskončno vrednega, če ga le vdano v božjo voljo prenašamo?

Oh, sedaj pa pravijo, da nekateri že Boga kolnejo. Boga kolnejo in njegovo sveto previdnost, ker ne morejo razumeti, zakaj je Bog vse to pripustil. Ti moj Jezus, usmili se jih, usmili se jih! Ne, moj sin, samo tega ne, samo kleti ne, Boga ne kleti! Ne kličimo na vse to gorje še jeze božje! Koliko je tega, kar mi na svetu ne moremo razumeti! Ali bomo za to Boga tajili? Če bi mi mogli vse razumeti, potem bi človek lažje rekel, da ga ni. Neskončni Bog mora vendar tudi kaj storiti in dopustiti, kar je našim smrtnim očem prikrito, česar mi zdaj še ne moremo popolnoma umeti!

Boga kleti? Ne, samo tega ne! Daj, moj Jezus, da bi molili mi vsi, da bi molili zlasti naši na vojski za zaupanjem k Bogu Očetu: Oče naš, zgodi se tvoja volja! Mi ne vemo, zakaj si dopustil to gorje, a to vemo, da si ti oče naš in da bo za nas dobro, samo če vate zaupamo, če se z otroško vdanostjo izročimo tvoji sveti previdnosti! Zgodi se tvoja volja!

In obšli so postajo za postajo. V dušo je pa rosila tolažba in v srce se jim je selila velika moč.

O moj narod, vse boš prenesel in velik boš izšel iz te vojske, če boš razumel — križev pot!

Šola in vojska.

O tem predmetu smo že zapisali par besedi. Rekli smo, da bi šola v sedanjih dobi ustrezala svoji potrebi zlasti na kmetih, ko bi se poprijela v prvi vrsti naslednjih predmetov: verouka, branja, računstva in pisanja; pri deklicah tudi ročnih del.

Zakaj bolj tega?

Šolsko leto je silno skrajšano zlasti v višjih razredih in oddelkih. Krajše šolsko leto nujno zahteva, da se omeji pouk tudi glede šolskih predmetov. In omejiti se je treba med potrebnimi predmeti na najpotrebnejše; ti so pa ravno zgoraj imenovani. Ljudje dobivajo sedaj le najpotrebnejše in še tisto v skrčeni meri, samo da se borno preživijo; tudi hrana šolskih naukov se mora omejiti, če ne, se bodo naši otroci veliko učili, pa ničesar znali.

Najpotrebnejši predmeti!

Kaj je človek brez vere! Revez je, ki ne ve, čemu je na svetu. Pomilovanja vreden revež je, ker mu manjka prave podlage za življenje. Vojska nas uči, kako potrebna nam je vera in vsled tega tudi nauk o sv. veri.

In branje, računstvo, pisanje! Kdo je sedaj pri vojakihi največji revež? Tisti, ki ne zna ne brati in ne pisati. Ali mar ne?

Če ima tak revež pri sebi dobrega domačina, domačina v najožjem besednem pomenu, prijatelja iz domačega kraja, potem že še gre. Kaj pa če ga izgubi! In kako lahko se to primeri.

Vojak, ki je prišel na dopust, mi je pravil o nekem tovarišu. Brati ni znal pisati ne. Padel je v roke navihancem. Pisali so v njegovem imenu in po njegovem naročilu pisma, a pisali so vse drugo, samo tega ne, kar jim je fant naročil. Posledica tega: zamera doma.

Mož, ki je prišel na dopust, mi je tožil: »Ko bi znal le brati in pisati, pa bi bil lažje tam (namreč v vojni službi).« Podobno tožijo žene: »Naš je zato največji revež, ker nič ne zna. Tam je med samimi tujci; saj je še dobro, da koga dobi, ki mu kaj napiše. Samo ko bi znali potem doma prebrati. Pogledaj! Pa mi pokaže pismo, ki ni ne nemško, ne slovensko, ne hrvaško, ne češko, ampak vsakega nekaj. Tako je.

Ali naj govorim še o važnosti računstva pri kupčiji! O važnosti ročnih del: pletenja, šivanja! Čemu? Saj vsakdo sam ve in spozna, da je to vse potrebno.

Drugim šolskim predmetom ne jemljemo potrebne veljave, pač pa je gotovo, da niso toliko potrebni, kakor zgoraj imenovani.

Sedanjim šolarjem ne želimo, da bi v poznejših letih uživali vojne grozote, da bi pisali in prebirali svoja pisma med gromenjem topov in ragljanjem pušk; želimo jim le, da bi si prisvojili v šolskih letih najpotrebnejših naukov, potem bodo pod vodstvom naših družtev lahko napredovali tudi v drugih znanostih in vednostih, ki jih bodo zanimale. Glavna reč je podlaga in podlaga napredku so ravno ti šolski predmeti.

Samotar.

Pregled po svetu.

Pomenljive izjave o miru. Dunajski župan se je v občinski seji zahvalil vnanjemu ministru grofu Czerninu za njegov nastop v vprašanju miru. Ta je nato poslal naslednji odgovor: »V zavesti, da odobrava dunajsko prebivalstvo, pa tudi vsa monarhija moja politiko, bom odločno hodil po tej poti tudi v bodoče. Strašna drama sedanje vojske se bliža koncu. In ta konec bo mir, ki bo časten za monarhijo. Avstro-ogrski narodi so v skoraj triletni borbi izpricali, da jih ni moč premagati ali uničiti. Pred veličino in močjo narodov naše monarhije izgine junaštvo starih dob. Sedanji rod bo živel v zgodovini večno. Tudi pozni rodovi bodo s spoštovanjem in občudovanjem govorili o onih, ki so v najhujši vojski branili in rešili obstoj in čast monarhije.«

Državni zbor na Ogrskem. V ogrski državni zbornici je poslanec Hollo zahteval, naj se takoj uvede splošna, enaka in tajna volilna pravica. Ker se je med opozicijo izvedelo, da namerava vlada odgoditi zasedanje, so nastale v zbornici velikanske rabuke, ostri nastopi, med katerimi je grof Tisza zasedanje odgodil in dal prečitati cesarjevo lastnoročno pismo.

Večje pravice. Nemški cesar je dal razglasiti velikonočno pismo, v katerem zaukazuje, da se mora tajna in neposredna

voilna pravica za prusko poslansko zbornico razširiti in da morajo tudi v gosposko zbornico priti zastopniki vseh poklicev in stanov.

Glasovanje o miru. Revolucijski delavski odbor v Petrogradu je poslal začasni ruski vladi pismeno zahtevo, naj se dovolji armadi, da glasuje za mir ali za vojno. Angležem taki predlogi niso všeč, zato svetujejo začasni vladi, naj se upre nameri delavskega sveta. — Šviški listi tudi pišejo, da se vodilne socialistične stranke na Ruskem potegujejo prekoslej za mirovni pogajanja z osrednjima državama; le če bi se pogajanja razbila, potem so pripravljene brezpogojno podpirati vlado. — V Petrogradu so bile minuli teden velike demonstracije proti nadaljevanju vojske. Četudi je nova ruska vlada še vedno bojevitna, se vendarle piše o možnosti posebnega miru, ker se boji protirevolucije. Sedanja vlada je namreč popolnoma odvisna od delavskega in vojaškega odbora.

Ruski trgovski in industrijski kongres za mir. V seji trgovskega in industrijskega kongresa v Petrogradu so živahno razpravljali o miru. Večina navzočih je izrazila željo, naj bi se kmalu začela mirovna pogajanja, kar je za rusko gospodarsko življenje neobhodno potrebno. Vojne namene madetov je večina zborovalcev zavrgla.

Ugibanja. »Utro Rusko« trdi, da ve o mirovnih pogojih sledeče: Alzacija ostane nemška; Belgija postane samostojna, a ne bo smela imeti armade; jugoslovanski narodi postanejo neodvisni, ne da bi jih pridružili Avstriji; Poljska ostane samostojna, a brez armade. Armenija bo pod turškim pokroviteljstvom; Romunija se bo obnovila; Dardanele bodo nevtralizirali, a ostanejo pri Turčiji.

Amerika v vojski. V Ameriki so organizirali ulice, ki navdušuje za vojsko; demonstracije zoner Nemčije se ponavljajo; povzročajo in vodijo jih dijaki. Američani groze še z dveletno vojsko. Na avstrijskih ladjah, ki so jih zaplenili, so stroji uničeni. Diplomatske zveze z Avstrijo so pretrgane; s tem še ni rečeno, da smo tudi mi v vojnem stanju z Ameriko, kajti možno je razmerje, kakršno je bilo med Nemčijo in Italijo, ko je Italija nam napovedala vojsko.

Zarja miru.

Brzjavni kor. urad je pooblaščen razglasiti:

Vlada avstro-ogrske monarhije je izvedela za izjavo, ki jo je dne 11. aprila razglasila začasna ruska vlada. Iz nje je spoznala, da Rusija nima namena, da bi »gospodovala drugim narodom, jim jemala njihovo narodno dedščino in silovito zasedala tujo zemljo, pač pa da hoče doseči trajen mir na temelju pravice narodov, da sami odločujejo o svoji usodi.«

Ker je tako vsemu svetu razodeto, da Rusija ni več primorana bojevati se za brambo in svobodo svojih narodov, ker so to naj cilji začasne ruske vlade in cilji zavezniških vlad isti, tedaj se ne bo težko našla pot do sporazuma oso-

bito, ker Nj. Velikanstvo cesar avstrijski želi sporazumno z zavezniškimi vladarji živeti v bodoče v miru in prijateljstvu z ruskim narodom, ki bo v svojih notranjih in zunanjih življenjskih pogojih zavarovan in zadovoljen.

Tudi Nemčija je podobno označila svoje stališče nasproti Rusiji z zagotovilom, da drugega (Nemčija in Avstrija) ne želita, kakor da bi živeli s svojimi zadovoljnimi sosedi složno in prijateljsko. — Iz Londona poročajo, da bo napravil papež v najkrajšem času nov korak, da se doseže mir, in sicer na podlagi vseh posameznih podrobnosti.

Svetovna vojska.

Položaj na italijanskem in na rusko-romunskem bojišču neizpremenjen. — Ognjevitna ofenziva na francoskem bojišču. Strahotal topovski boji. Sovražnik napenja vse sile. — V marcu in aprilu potopljene ladje.

VOJSKA Z ITALIJO.

Od časa do časa zbesni topniški boj, tuintam se spopadejo patrolje. Tako so 11. t. m. zvečer napadli naši naskakovalni oddelki sovražnikove jarke vzhodno od Sp. Vrtojbe in ujeli 140 Lahov, uplenili pa dve strojni puški in tri metalce min. Pri Tolminu je naš oddelek premagal in uničil posadko nekega italijanskega opirališča. Enak položaj je tudi na Tirolskem, kjer se morajo naši vojaki boriti še vedno s silnim snegom in nevarnimi plazovi.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Kakor da bi se oba nasprotnika zmenila, da ne bosta napadala, tako mirna sta postala. Tuintam strelja po malem topništvu, pehota pa počiva v jarkih.

Drzni poleti naših zrakoplovcev. Na romunski fronti so naši letalci dosegli dne 3. aprila lepe uspehe. Neko naše letalo je v zračnem boju sestrelilo sovražnega letalca. Napad je bil tako drzno silovit, da se je sovražnikovo letalo dvakrat prevrglo in padlo med lope vzhodno od Trotusa. — Isti dan se je neko drugo naše letalo med opazovalnim poletom zapletlo v boj z dvema nasprotnikoma. V ljutem boju je naše letalo premagalo oba sovražnika, da sta se morala spustiti na tla.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Velika spomladanska ofenziva naših sovražnikov na Francoskem traja že cel teden. Pričela se je za nasprotnike pod zelo neugodnimi okoliščinami. Računali so, da bodo zavezniki vsi kmalu in od vseh strani napadli osrednji državi, toda Cadorna, kakor se zdi, nima poguma in bo menda raje počakal na našo ofenzivo. Rusija pa po revoluciji ni več zmožna uspešno podpirati angleško-francoske ofenzive. Tako morajo zaenkrat Angleži in Francozi sami po kostanj v žrjavico. Sovražnikove račune je pa zmešalo zlasti Hindenburgovo umikanje. Kakor se sedaj vidi, je bil Hin-

denburg pravočasno spoznal sovražnikovo namero: napasti pri Arrasu in v prostoru med Reimsom in Soissonsom. Ko bi se ne bili Nemci o pravem času umaknili, bi bila prišla sedaj v veliko nevarnost vsa nemška fronta in nastala bi bila velika zmešnjava. Ko so Nemci izpraznili ozemlje ob Oisi in Ancri, je padel sovražnikov načrt naenkrat v vodo. Ker so bili pa že popolnoma pripravljeni za ofenzivo in so imeli že vse sile pripravljene in so se bali kakega presenečenja od nemške strani, jim ni kazalo drugega, kakor udariti.

Strahovitost na nemško - francoskem bojišču. Dne 9. aprila so se začeli na prostoru med mesti Lens in Arras in pa ob Aisni med Soissonsom in Reimsom morda doslej najbolj krvavi boji. Na tisoče in tisoče topov grmi, da se daleč naokrog trese zemlja. Sovražnik na 150 km dolgi fronti kar obsipava nemške postojanke. Pri Arrasu je bil topovski ogenj tako hud, da je bila prva nemška črta popolnoma odrezana od rezervnih čet, ki niti na pomoč niso mogle vsled zapiralnega ognja. Ker so se tu morali Nemci umakniti, morajo Angleži premikati svoje topove, zato je na tem prostoru nekoliko ponehal topniški orkan, ki pa ob Aisni divja dalje z nezmanjšano silo.

Infanterijski boji so se v večji meri razvili le pri Arrasu in pri St. Quentinu. Po silni topovski pripravi so angleške čete pri Arrasu naskočile nemško črto. Angleži so baje pripravili za napad 1 milijon vojakov. Vsled prevelike sile so se morali Nemci umakniti za kakih 5 km. Angleži so osvojili nekaj vasi, niso pa mogli prodreti nemške črte. Nemške rezerve so ustavile napredujočega sovražnika, napravile celo nekaj protinapadov, ujele blizu Arrasa nad 1000 sovražnikov in uplenile 27 strojnih pušk. Hudi pehotni boji so zadnje dni divjali tudi okrog St. Quentina.

Velike izgube. Samoobsebi je umevno, da sta morala pri teh velikanskih bojih imeti oba nasprotnika silne izgube. Izgube Angležev so tako velike, da so morali ustaviti svoje prodiranje severovzhodno od Arrasa; poveljniki so morali pošiljati vedno nove divizije v boj. V ognju je bilo 20 do 25 indijskih divizij. Tudi nemške izgube so občutne, kakor naznanja nemško uradno poročilo. Trpeli sta zlasti dve diviziji, med temi ena bavarska. Angleži so od 3. do 13. apr. ujeli 13.000 Nemcev in uplenili 186 topov, 84 možnarjev in 250 strojnih pušk, če je verjeti njihovemu poročilu.

Sovražniki napenjajo vse sile. Švicarski listi pišejo, da bodo Francozi in Angleži napeli vse sile, ker hočejo, da se vojska odloči. Angleži skušajo prodreti nemško bojno črto ob potoku Scarpe vzhodno Arrasa, obenem pa razbiti vso nemško črto. Angleži in Francozi morajo hiteti, ker sicer se lahko zgodi, da sklenejo Rusi poseben mir.

PODMORSKA VOJSKA.

Uspeh v marcu. Kolikor je dosedaj znano, so v mesecu marcu avstrijski in nemški podmorski čolni in bojne ladje potopile 435 ladij, ki obsegajo 861.000 ton. Ako prštejemo že prej potopljene ladje, znaša skupna prostornina 1 milijon 640 tisoč ton. Najmanj za 1 milijon ton je bilo potopljenih samo angleških ladij. To je za

Anglijo hud udarec, ker je popolnoma nezvezana na dovoz po morju. Zato ni čudno, če iz angleških listov in ministrskih govorov vedno bolj zveni skrb za bodočnost. — Italijanski ladji je bilo v marcu potopljenih za 290.000 ton. Italijanska trgovska mornarica bo te izgube težko nadomestila.

AMERIKA V VOJSKI.

Načrti Amerike. Ameriška vlada je izdala poročilo, da bo podpirala svoje zaveznike z brodovjem, jim dobavljala municijo in posodila 3 milijarde dolarjev. V enem letu hoče Amerika izvežbati milijon vojakov, drugo leto drug milijon. Dokler ne bo izvežban prvi milijon, ne namerava poslati čet na evropsko bojišče.

General Joffre v Ameriki. Amerika pravzaprav nima še nobene armade. Tisto malo čet, kolikor jih ima, ne zadostuje niti za stražo pri železnicah, mostovih in pri obrežju. Armado bo treba šele ustvariti. Francoska vlada je zato poslala v Ameriko vojaško komisijo pod poveljstvom generala Joffra, ki naj bi izvežbala ameriško vojsko.

nil proti Vipavski dolini. Gromki živoklici so ga spremljali povsod. Pri posameznih četah so se avtomobili ustavili, da je izročil cesar hrabrim vojakom cesarske pozdrave.

† **Anton Štritof.** Nenadoma in po kratkem bolehanju je umrl v Ljubljani dne 14. aprila ravnatelj II. drž. gimnazije, Anton Štritof.

»**Čezelna gasilska zveza**« je imela 10. aprila 3. občni zbor, ki so ga je udeležilo 46 odposilancev. — Gasilski zaklad znaša okrog 200.000 K. Deželni odbor tekom vojske ni delil podpor — razen nekaj izrednih —, ker ni oseb, ki bi imele odgovornost za društveno orodje in premoženje. Po vojski bo treba izdatnih podpor.

Smrtna kosa. V Dobropoljah je umrl posestnik in trgovec g. Jožef Stih. Pokojni je bil več let župan podgorske občine ter v vsakem oziru zvest in odličen pristaš S. L. S. Svojega prepričanja ni nikdar skrival; vseskozi pošten, ljudomil in dobrega srca — je izdatno podpiral katol. izobraževalno in kul-

dihnilo. — V krajih, kjer je vojaštvo, bi bilo treba v šoli otroke poučiti, kako nevarne so take stvari!

Na dražbi je kupil graščino in posestva na Grabnu pri Novem mestu lesni trgovec g. Iv. Jalen iz Radeč na Gorenskem za 303.000 K.

Plazovi. Iz raznih krajev na Tiroškem pišejo, da so pretečeni teden siloviti plazovi napravili ljudem velik škodo v gozdovih, pa tudi na poslopih in živini. V kraju Jaufental blizu Sterzinga je bilo v neki hiši podsutih 10 oseb: 35letna mati in otročki v starosti do 10 let. Rešen je bil samo en deček.

Vojaške novice.

Skupni avstrijski vojaški minister je postal Rudolf Stöger-Steiner pl. Steinstätten. Novi član avstr. kabineta je znani vojni poveljnik, ki smo o njem nedavno slišali, da se je tako pohvalno izrazil o našem ljudstvu o priliki odditovanja župana Arha v Bohinjski Bistrici. Ob izbruhu vojske je bil pridejen armadi generala Auffenberga, ko se je pa Italijan izneveril, je stopil na čelo nekega armadnega zbora na soški fronti. Dosedanje izkušnje so najboljšo pričalo za novega vojnega ministra. Ekscelencja Stöger je rojen 1. 1861. na Stajerskem.

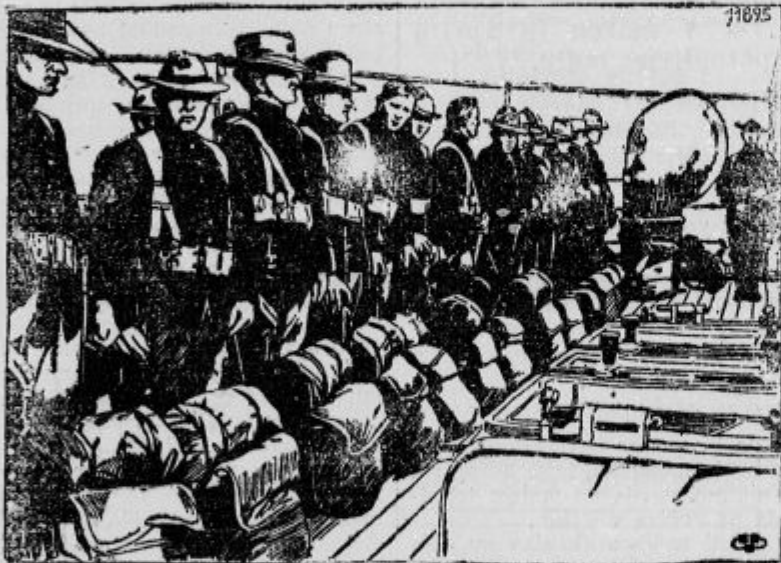
Odlikovanje. Naš marljiv dopisnik iz Galicije g. poročnik Jože Barle, ki se nahaja sedaj na dopustu v Dobrušcu na Dol., je bil za dolgotrajno in zvesto službovanje na ruski fronti odlikovan s častniškim zaslužnim znakom »signum laudis«.

Linški škof na fronti. Po praznikih se je podal škof iz Linca, dr. J. M. Gföllner na južno fronto, kjer je obiskal zgornjeavstrijske vojake. Spremljal ga je kanonik dr. Mayböck.

V prid vojakom. Za vojaške domove in nabavo knjig vojakom je dovolil deželni odbor kranjski prispevek 4000 K.

Za vojne domove je prepustil neki neimenovan dobrotnik v X. okraju na Dunaju zemljišče in stavbišče, ki je vredno 800.000 K.

Skupno pismo. Od vseh strani dobivamo pisma domačih, celih vasi in okrajev — s pozdravi namenjenimi ljubim slovenskim fantom in očetom, ki se žrtvujejo za nas in tvegajo življenje za domovino. Tako pismo smo dobili te dni iz Adlešič. — Naši dragi vojaki dobro vedo, da jih pozdravljamo, da jim želimo zdravje, pomoč in tolažbo z neba, srečno vrnitev in skorajšen mir. Za vse to prosimo vsak dan ljubega Boga, v te namene darujemo sv. obhajila. Naj to zagotovilo potrdimo tudi danes s temi vrsticami in z obljubo, da ne prenehamo moliti za mir, dokler nas Vsemogočni ne usliši. — Posameznih pozdravov na fronto pa ne moremo sprejemati, ker bi nam zmanjkalo prostora za druge stvari.

Ameriški vojaki-mornarji.

Nemški podmorski čoln ob ameriški obali. Iz San Francisco brzojavljajo, da so opazili pred tem pristaniščem v Tihem oceanu nemški podmorski čoln. Tudi pri otokih Betmada in pri Portoricu so se pojavili.

Tedenske novice.

Cesar zopet na naši fronti. Na velikonočni torek se je pripeljal cesar Karel v Postojno. K sprejemu je prišel armadni poveljnik pl. Borojevič in deželni predsednik kranjski grof Attems. Na poti proti Trstu je monarh obiskal in nadziral rezervne čete ter pripeljal raznim odlikovancem častne svetinje. Med odlikovanci se je najbolj postavil neki častniški namestnik, ki mu crase hrabra prsa bronasta, mala in velika srebrna ter dve zlati hrabrostni svetinji. Na Opčini je posetil cesar vojaški dom. V Trst je došel nenapovedan, iz Trsta pa kre-

turno delo ter bil takorekoč duša katoli. napredka in gibanja v domačem kraju. Bog mu bodi plačnik!

Treslo se je. V krškem iz Brežkem okraju je bil 10. aprila nekaj minut čez tretjo uro zjutraj zopet močan potres, ki je ljudi nanovo prestrašil ter povzročil marsikje novo škodo. Čulo se je obenem čudno podzemeljsko bobnenje.

Umrli sta nadučitelja v p. g. Ivan Trojar na Bledu, mož blagega in globokovernega srca; in g. Niko Stanonik, bivši nadučitelj v Selcih pri Škofji Loki, dobra in poštena duša. Pokopan je bil v Ljubljani. Bog jima daj večno plačilo.

Hud udarec je zadel 11. aprila Mežnarjevo družino v Podskrajniku pri Cerknici. Najmlajši sin je našel ročno granato ter jo skrivaj prinesel na dom. Zvečer se je z njo v kuhinji igral. Razletela se mu je v roki ter ga na mestu ubila; zraven njega sta bili zadeti še dve sestri in mati, ki so vse kmažu iz-

Takih je malo. V Breznu ob Dravi ima odnotni cerkveni ključar J. Rižnik v vojni osmero sinov, ki so še vsi zdravi.

Za naše dni. Sloveči tirolski pro-povednik Tauler je srečal nekoč starega, bolnega, pohabljenega berača, pa mu je voščil »dober dan«. — »Še nisem imel nikoli slabega dne« — mu od-govori prosjak. Tauler misli, da je berač slabe volje in brez tolažbe, ali pa da slabo sluši; zato zakliče glasneje: »Sem hotel reči: »Bog vam daj srečo!« — »Saj nisem bil še nikoli nesrečen; meni se godi vse po moji volji.« — »Kako to? Saj ste vendar tako ubog, betežen, slaboten in pohabljen!« — »Vidite,« pravi starček, »jaz nikoli nič drugega nočem, kakor kar hoče Bog sam; zgodi se pa vedno le to, kar Bog hoče, torej se zgo-di tudi to, kar jaz hočem. Komur se pa tako godi, kakor sam hoče, ta je ven-dar srečen.«

Iz tega modrega odgovora povzame-mo za sedanje grenke čase lep in to-lažljiv nauk zase, iz njega bo zajel to-lažbo morda tudi marsikak trpin tam na fronti. Glejte, ljubi vojaki, Vaša tra-da in ostra služba na bojišču je končno tudi služba, ki velja Gospodu voj. trum; kajti vi ne služite le cesarju, domovini, marveč Bogu, ki Vam je odločil seda-nje življenje in sedanje stališče. Ako izvršite svojo težko nalogo boguvdano in ljubezni do Boga, je to Bogu dopadljivejša služba, kakor če bi šli v sa-moto in ga tam noč in dan slavili, ka-kor če bi razdali svoje imetje med ubo-ge, ali se podali v neznane kraje na bojiško pot. Prvo in glavno je, da smo popolni možje na mestu, kamor nas Bog postavi. Ljubi Bog šteje Vaše potne sra-ge, vsako solzico, vsak vzdihljaj, vsak klic. Posnemajmo, kolikor moremo, zgorajšnjega berača. Tožiti in obupa-vati — ne pomaga nič: s tem se ne oprostimo ne nočnega straženja, ne trpljenja, ne pomanjkanja, ne bojev. Kdor z Bogom drži, s tem bo držal Bog — ki ni rekel zastonj: »Moj jarem je lahek, moje breme je lahko!«

Nesrečno število. Če bi bili prazno-veni in vražam vdani, bi rekli: Veliko je sicer sovražnikov, ki so naši zavez-niki Nemčiji vojno napovedali, a zmo-gli ne bodo nič, ker se jih je nateplo skupaj ravno za takozvano nesrečno število — 13. (Rusija, Francija, Anglija, Belgija, Srbija, Črnagora, Romunija, Italija, Japonska, Portugalska, Kitaj-ska, Sev. Amerika, Kuba.)

Zaplenjene ladje. V južnoameriških pristaniščih so zaplenili 122, v severo-ameriških pa 98 ladij v skupni prostori-ni 1.050.807 ton.

V Ameriki se je priglasilo okrog 300.000 prostovoljcev; imeti jih hočejo pol milijona. Z ozirom na opozicijo v kongresu si ameriška vlada ne upa za-htevati prisilne vojaške službe.

Pozdrave so poslali. Domačim in vsem zna-nim: Vojaki pri voju za vrtnje kamnja: J. Ranzin-ga, J. Karlin, M. Kenda, Andr. Ivanuša, Val. Ver-daja, T. Jakič, K. Šmelzer, I. Sabodič, M. Kocjan, J. Givka, J. Čar, Fr. Carli, Val. Sušnik, Manuel Feinlech. — Gorski topničarji: Ig. Potnik, J. Godec, J. Tržar, P. Križnik, Leop. Poljansek, J. Jaklič,

Cabr. Fajt, Fabjan Povšner, J. Dimšnik. — Slov-fantje in možje na Krašu: Al. Vodopivec, Fr. Bz-bnik, L. Podgornik, Mih. Hartman, L. Koritnik, Fr. Lipar, St. Kovalič, M. Starc, M. Trampuš, Jož. Pavlijo, J. Benčič, B. Erjavec, M. Crnetič, A. Para-pat, M. Floriden, A. Rudolf, J. Zrinšek, J. Gabino. — Slov. ranjenci iz šekških Budjeveci: A. Zupan-šič, Dol. Posikve; K. Bertonec, Gorenjavas pri Šk. Lok; M. Stenač, Gor. Grad; A. Ručna, Kobarič; J. Kitak, Štaj.; M. Belušič, Istra. — Slovenski fantje visokogorske stotnije . . . des. V. Hrvat, Jesenice; inf. J. Pugel, Struge; I. Skulj iz Ponikev; M. Dakskobler iz Nem. rota; A. Mužina, Log; A. Hrovatin, Šmarje pri Kopru; J. Grgole, Gorica; Fr. Kavčič, Iv. Kavčič, oba iz Tolmina; P. Frelh iz Sorice, M. Cesar, Boh. Bistrica; Iv. Gemšič, Ig. M. Progar, Mirna peč; Iv. Zorman, Cerklje. — Iz Ti-rol: Fr. Lokar, St. Rupert. — Naši slov. junaki na tirolskih hribeh, ki se obenem zahvaljujejo tovari-šem-rojakom na romunskem bojišču za pozdravo: J. Koritnik, F. Gorše, J. Grubar, N. Bizil, A. Mo-rela, J. Zugič, J. Sršen, J. Hiribar, N. Stopar, A. Smrekar, J. Zaletel, A. Češarek, M. Deržaj, J. Ja-kljič, J. Peštica. — Iz daljnih tirolskih gor: des. Andr. Birtič, Dobrova; A. Rus; inf. M. Brečič, Notr. Gorica; J. Ogrin iz Bevk, J. Rupaik, Crnivrh.

Razne novice.

Nesreča na Donavi. Blizu Budimpešte sta v noči dne 11. aprila trčila skupaj dva donavska parnika. Parnik »Zriny« se je potopil. Utonilo je 30 potnikov od 480 lju-di, ki so bili namenjeni v Belgrad. Nesrečo je baje povzročila gosta megla.

Prva pošiljatev romunske pšenice je došla pretekli teden na Dunaj — in sicer po Donavi. Vsak dan je pripeljejo baje 60 vagonov.

Z zeljem je treba prav ravnati. Pri tvrdki di Pauli v Eggenburgu pri Gradcu se je pokvarilo 100 tisoč kilogramov zelja; porabili ga bodo za gnoj. Škode je 90.000 kron.

25 milijonska zapuščina. V Florenci je umrla 85 letna vdova bivšega predse-dnika trgovske in obrtne zbornice v Trstu — barona Karla Reinelt, baronica An-gela pl. Reinelt. Po smrti svojega moža se je preselila v Benetke, nato v Milan, začetkom vojske pa v Florenco, kjer je umrla. Glasom oporoke pripada sedaj vse premoženje barona Reinelta (okrog 25 mi-lijonov kron) avstrijski državi kot glavne-mu dediču.

Zaklad. V kraju St. Pantaleon ob reki Inni na Zgor. Avstrijskem sta kopali na vrtu nekega posestnika dve dekli in en ruski ujetnik. Pri tem so našli na pokrit lo-nec, v katerem je bilo 1435 malih in 27 velikih srebrnih tolarjev ter pet zlatnikov. Večinoma ima ves ta denar letnico 1438.

Milijon kron za javni blagor je razde-lil Filip Knoch, tovarnar usnja in jermenar v Celovcu od sedanjega vojnega dobička. Za svoje delavce je določil 400.000 K, za svoje uradnike 300.000 K, ostali znesek 300.000 K je izročil deželnemu predsedniku za koroške družine, ki so med vojno brez lastne krivde obubožale in za revne, da se jim kupi živil.

Najboljši milodar. Zbirka prostovoljnih darov v blagu je tudi v lavantinski škofiji precej dobro uspela. Z nabranimi živili je bilo obdarovanih do 700 mariborskih rev-nih družin, deloma so pa nabrano blago razdelili med 24 tovarniških in rudarskih podjetij v prid delavcem na Štajerskem.

Umril je v Trbovljah 29. marca posest-nik Fr. Vidmar. Pokojnemu skrbnemu go-spodarju in zvestemu »Domoljubovemu« naročniku naj sveti večna luč!

Za Avstrije, ki so se vrnil v domo-vino iz sovražnih držav ter se nahajajo v bedi in stiski, je ustanovljeno na Dunaju posebno društvo pod predsedstvom najviš-jeja dvornika princa Konrada Hohenloha. (»Hilfskomitee für aus dem Feindesland ausgewiesene Österreicher« — Dunaj, III., am Heumarkt 10.) V prvem letu poslovanja je dobilo podporo, delo ali službo 1010 rod-bin s 3388 osebami. Odbor je razpolagal z glavnico 667.568 K 53 vin. Izdatki so zna-šali 171.154 K 03 vin. Odbor želi, da se mu naznanijo tudi v bodoče na zgorajšnji na-slov oni Avstrijci, ki so se vrnil v domo-vino in se nahajajo v stiski.

Bivši ruski car ima 2½ milijona raz-položljivega denarja v gotovini in v papir-jih; približno toliko znaša premoženje biv-še carice. Otroci so pa bogatejši; bivši carjevič ima 14 milijonov rubljev; njegove štiri sestre (velike kneginje Olga, Tatjana, Marija in Anastazija) premorejo skupno 40½ milijona rubljev. — Rusija pa še ni složna. Zdi se, da ima nova vlada vedno manj moči; vladata v resnici delavski in vojaški odbor.

Nemala sprememba. V Peter Pavlovi trdnjavi v Petrogradu je sedaj zaprtih 35 odličnih državnikov in ministrov.

Dopisi.

Dobrova pri Ljubljani. Umril je 8. t. m. po-sestnik Jožef Samotorčan, doma iz Vrhovc pri Do-brovi. Bil je 9 mesecev v ruskem ujetništvu; ob iz-menjavi invalidov in bolnikov se je vrnil v domo-vino, kjer je po daljšem bolehanju umrl. Naj po-čiva v miru v domači zemlji!

Iz Hotedriče. Na praznik Marijinega Ozna-njenja je umrl posestnik g. Josip Albreht v naj-lepši moški dobi, star 39 let. Ob mobilizaciji se je tudi on odzval klicu domovine ter hitel pod bojni prapor. Bil je v vojni službi, kjer si je nakopal težko prano bolezen. Zdravil se je v mnogih vojnih bolnišnicah ter bil končno odpuščen domov. Po-kojni je bil občinski svetovalec, član krajnega šol-skega sveta, odbornik domače posojilnice, vsedkar odločno krščanskega mišljenja, zraven pa vzoren gospodar. Zelo lep pogreb je pričal, da je bil po-kojni splošno priljubljen in res mož na svojem mestu. Počivaj v miru!

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Vojaški dopusti. Po cesarskem raz-glasu v »Wienerzeitung« dne 31. marca se dajo vojaški dopusti samostojnim kmetovalcem, najemnikom, vinograd-nikom, kolarjem in kovačem, potem najbližjim domačim, sinovom, bratom in pastorkom gospodarjev; obrtnikom le, če na deželi samostojno izvršujejo svojo obrt. Za dopust morajo prositi pri raportu, ker pravico dovoliti dopust ima dotični poveljnik. Spisanih prošenj, uradnih potrdil ali drugih dokazil ni treba. Pismenih prošenj za dopust ne bodo reševali. Dopust se dovoli najmanj za 5 tednov. Po možnosti se bo dopust tudi večkrat dovolil. Vsak mora delati

v domači občini. Če je njegovo delo pred potekom dopusta končano, mora po navodilu občinske oziroma žitne komisije tudi drugim pomagati, drugače je treba precej nazaj.

Dobiček pri mesu. Po mestih se zelo pritožujejo, da ni pravega razmerja med cenami živine in mesa. Izračunali so prav natančno, koliko je dunajski mesar zaslužil pri srednji govedu v miru in koliko zdaj ob vojski. Če je imela telica 512 kg à 72 vin., je dal mesar zanjo pred vojsko 368 K 64 vin. Stroškov je imel: 18'20 K užitnine, 1'20 K sejmišče, 3 K dovoz, 5 K klanje, 2 K klavnica, skupno 29 K 40 vin., torej vseh stroškov 398'04 K. — Dobil je za kožo (40 kg) 40 K; za drob in kri 80 K 53 v.; mesa je bilo 270 kg, ki je zanj dobil (obenem s kostmi, glavo in nogami) 415 K 21 v. Zaslужil je torej čistega 97 K 70 v.

Zdaj zasluži pri telici enake teže 609 K 88 v. čistega. Dunajčani pravijo, da se mesarjem predobro, kupcem pa preslabo godi. Na Dunaju so vpeljali ceno ljudsko meso — 1 kg po 8 K. Mesarji bi smeli k temu mesu največ 20% — to je peti del priklade dati. Zdaj se Dunajčani zato pritožujejo, da mesarji kaj radi priklado malo primaknejo. Navadno je je okoli 30%, včasih tudi polovica. Ta priklada so skoro same kosti. Ceno ljudsko meso velja potem 16 K.

Težave na kmetih. Pri nas so zdaj povsod za živino najhujši časi. Primanjkuje k r m e. Letos je tem hujše, ker je pomlad tako pozna. Druga leta smo o sv. Jurju za silo že kosili ali zunaj pasli, letos za to še podobno ni. — Prav občutno primanjkuje s e m e n s k e p e s e. Ravno letos bi bilo treba, da bi sejali prav obilo pese, ker se je bati, da bo košnja bolj slaba. Umetnih gnojil ni bilo mogoče dobiti, prevažanje gnojnice je bilo zaradi slabega vremena pozimi skoro nemogoče. Če je sena malo, je pesa pri molznih kravah prav dobro nadomestilo. Kdor more, naj veliko pese vseje. Izmed vseh pridelkov je tudi najbolj varna. — Potem ne bomo drugo leto v taki zadregi, kakor smo zdaj.

Sadite fižol! Cena našemu fižolu se bo zelo zvišala. Pravijo, da utegne imeti ceno do 80 K za 100 kg. Sadite ga kolikor mogoče veliko. S tako ceno se trud tudi izplača. Fižol je močna in krepka hrana.

Kam se steka denar. Na Ogrskem in pri nas so razni špekulanti zaslužili velike vsote. Tako pripovedujejo o nekem možu, ki so ga pred vojsko rubili, da ima zdaj čez 30 milijonov kron. Pridobil jih je pri kupčiji z živino. Kakor se kaže, hočejo ti bogatini, ki so si z lahkim trudom pridobili veliko premoženje, nakupiti kolikor mogoče veliko zemlje na kmetih, ker vedo, da bo zemlja imela vedno svojo vrednost. Ministrstvo na Ogrskem je torej odredilo, da mora vsak, ki hoče posestvo prodati, napraviti ponudbo posebni komisiji, ki bi kupovala in prodajala brez dobička. Če ta v določenem roku posestva ne prevzame, ga sme tudi drugim prodati.

Ko bi pa kupec kupljeno posestvo na drobno prodal, bo plačal 25% kupnine posebnih davkov. Pri nas kupujejo razni veljaki posestva prav na isti način, kakor na Ogrskem. Predsednik žitno-prometnega zavoda Mendel je obenem predsednik ankerkruha, ki se peče za Dunajčane. Med vojsko je že več posestev nakupil. Ta mož je tudi priporočal, naj se mlada živina kolikor mogoče — kakor sovražnik naše prehrane — pobije. Redi naj se le živina, ki da meso, mleko in mast. Bog ve, kako si g. Mendel to misli. Dozdaj smo menili, da iz mlade živine zrastejo močni mesnati voli in pridejo dobre mlekarice, iz mladih pujsov jeseni in pozimi debeli prešiči. Zdaj se bo menda vse to kar celo poglelo.

Ti bogatini pa tudi mislijo svoj lahko zasluženi denar na tujem zavarovati. Boje se, da bodo v vseh državah, ki so v vojski, po miru davki zelo veliki, v nevtralnih državah pa nižji. Radi bi torej denar spravili iz države. Seveda bi naš denar za tujega zamenjali, kar bi našemu vrednost zmanjšalo. Nemška vlada je torej določila, da mora vsak, ki se hoče izseliti, založiti 25% premoženja za poznejše davke.

Kdo preprečil? Nekoliko se je tudi izvedelo, kako je bilo z ono drago turščico po 2 K 1 kg. Na Ogrskem so rekvirirali turščico po najvišjih cenah. Ko je naša vlada zahtevala, naj se ji da za prehrano naših ljudi potrebno žito, so rekli Ogrji, da bodo imeli komaj zase zadosti. Na tuje ne prodajo nič. — Pod roko se je pa vendar lahko dobilo žito in sicer 100 kg za 175 K v Budimpešti. — Pri nas bi mnogi radi, zelo radi kupili tudi to drago turščico. Kaj jim pomaga denar! Pravi zločin nad reveži so napravili oni, ki so to preprečili.

Argentinja je prepovedala izvoz žita. To je žalostna novica za naše sovražnike. Lani so izpeljali iz te dežele 227.320 vagonov pšenice, 286.720 turščice in 78.473 ovsa, skupno 592.513 vagonov žita. Veliko so si prizadejali Angleži in Francozi, da bi preprečili to prepoved. Vse ni nič pomagalo, ker je bila letina tako slaba, da bo še za dom komaj zadostovalo. Lani so pridelali 469.800 vagonov pšenice, letos le 216.060; ovsa lani 109.300, letos le 48.800. Najhujše je pa s turščico. L. 1915. so je pridelali 859.200 vagonov, letos le 150.000. Angleški agenti so tako divje kupovali, da so bile letošnje cene žita še enkrat višje, kakor lani. Vse domače prebivalstvo je to draginjo prav težko občutilo. Prepoved turščico izvažati iz Argentine bodo tudi v Severni Ameriki prav težko občutili. Kakor se kaže, bodo stradali ljudje po vsem svetu.

Sedanje cene pšenice v nemških markah (okoli 1 K 60 v.) so sledeče: New York (najboljša dulut) 36'06; Cikago za maj 30'12; Argentinja 26'25; London (domače blago, tuja je veliko dražja) 35'39. Pariz 50 tuja, domača (določena cena) 26'73. Rim: tuja 50, domača 29'16. Švica 50. — Petrograd 31'5 pšenica, rž 25'6. Danska: tuja 48'50, domača

23'60. — 1 kg kruha pa stane v nemških vinarjih: London 56, Pariz 42, Rim 46, Švica 51, Danska 78, Moskva 36 ržen, 39 pšeničen poslanjen, 84 najfinejši.

Na Francoskem in v Švici doplača država milijone, da morejo ljudje kruh po ceni dobiti. Rusi bodo prodali Angležem in Francozom 400.000 vagonov žita. Vprašanje je le, kako ga bodo ti domov spravili. Plačali jo bodo najboljši 1 stot 55'13 M, skoro 80 K, slabšo pa 47'25 M.

Občni zbor »Mlekarne v Št. Lovrencu« bo 22. aprila popoldne ob treh v pitališču. — Zopet vabimo vse znance in prijatelje od blizo in daleč, da se ga udeleže in se sami prepričajo o ugodnem napredku lepega zavoda. Domentni se bomo obenem, kako bo zanprej z prešičerejo in napredkom v gospodarstvu. Povabljene so tudi žene in dekleta.

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

V tihem molku je korakalo nekaj moj z nosili skozi temno noč.

»Kam naj ga denemo?« vpraša prvi nosač.

»K zvonarju! Z njim sta bila posebno prijatelja,« pravi eden. In sprevod se je obrnil v breg.

»Kdo neki je?« so se šepetaje izpraševale ženske.

»Čudaški učenik,« so odvrnili otroci iz spreveda.

»Luterski je,« pripomni pekova žena ter pristavi sočutno:

»Gospod, daj mu večni mir in pokoj!«

»Saj je komaj eno uro od tega, kar je šel tod mimo,« se oglasi gostilničar Medvedšček; »še 'lahko noč' mi je voščil. Česar ni še nikoli storil. Mislim sem si še, kaj neki to pomeni. No, pa saj pred smrtjo ima vsak človek jasne trenutke.«

»Dà, dà! Prav dobro jo je mahal,« pritrudi modri brivec, »toda čisto popolnoma trezen pa ni bil, sicer bi se bil dal ostriči, kakor drugi pametni ljudje. On pa že pet let ni videl moje brivnice od znotraj.«

Stari zvonar Rudnik pa se je onesvestil in se zgrudil v naročje Roziki, ko so prinesli mrliča v sobo, kjer je še malo poprej tako upalno kramljal in koval narčne s starim mojstrom.

Položili so truplo starega učenika na ozko klop pri peči, Rozika je pa prižgala posvečeno svečo poleg njega. Mrlič je, ona pa ni razmišljala, katere vere je bil. Še isto noč je prišel luterski pastor, ki je odredil vse potrebno in se zahvalil zvonarjevemu za gostoljubnost, ki so jo izkazovali mrtvem mu v življenju in še po smrti, ter jim ob-

enem razložil, kakšen razloček je med katoličani in luterani.

»Luč lahko gori, saj nič ne koristi nje-mu, vam je pa le v tolažilo,« je dejal pastor zasmehovalno. Tukaj pač ni mogel ničesar prepovedati; še bolj prav se mu je zdelo, ko je pomislil na razmerje med domačo hčerjo in luterskim pomočnikom Henrikom. Boljše je, če te ljudi pridobi izlepa, kakor z osornim nastopom. To dobroznano katoliško podjetje zvonarjevo, edino svoje vrste v obližju — si je mislil — naj le pridobi luterskega sogospodarja. Kolikormogoča prijenljivost je na pravem mestu.

Črez dva dni so prišli nosači po uč-nikovo truplo. Ker ni bil pristojen v Pt., so ga morali nesti na lutersko pokopališče v sosesčini po isti poti, koder je šel tako upapoln pred par dnevi, k večnemu po-čitku.

»Pol pota je šel čudaški učenik sam,« so dejali ljudje, »pol pota ga morajo pa dru-gi nositi.«

Pred katoliško zvonarjevo hišo se je zbralo lutersko ljudstvo.

»Kristus — je — moje — življenje,« so prepevali šolarji v zategnjem, enoglas-nem zboru. Ti so otvarjali sprevod.

»Ali nimajo križa?« je preplašeno vprašala Rozika svojega brata.

»Miruj, saj je bil luterski,« ji je šepetaje odgovoril.

V zadregi je sklonila glavo in nehote ji je prišlo na misel:

»Tako bodo nekoč nesli tudi našega pomočnika Henrika iz hiše brez Križanega, dasiravno z menoj vred veruje vanj kot v svojega Odrešenika.«

Medtem je korakala mladina že proti trgu. Bradati moške v širokih, črnih plaščih so nosili truplo, s črnim prtom pogrnjeno. Nato je po dolgem presledku sledil pastor. V odmerjeni daljavi je molče korakal, gle-daje v tla, vaški župan, učitelji iz okolice in med njimi ves upognjen in potrtn zvonar Rudnik.

Ta udarec je bil prehud za starega mojstra. V treh mesecih dva nenadna mrliča. Poleg tega so ga še mučila vprašanja:

Kam z njegovimi računi? Ali imam pravico do njegovega izuma, do dobička, ki ga bom dobil iz njegovih proračunov, iz njegovega življenjskega dela? Kako naj ravnam? Ali ima dediče, in kje? Saj ni ni-koli govoril o sorodnikih! Kaj naj storim?

Sprevod je bil precej dolg. Žito je bilo spravljeno v kozolcih, otava tudi, in tako so ljudje imeli čas pasti svojo radovednost, prodajati zijala in paziti na besede, ki jih bo pastor povedal: Ali je bil mož umorjen, ali je umrl navadne smrti, morebiti bo iz-rzil svoje mnenje o rajnem učeniku, če je bil nekoliko zmešan ali podoben drugim, zdravim ljudem. Gotovo bo danes nekaj posebnega. Marsikoga je mikala že ne-varna pot ob gozdnatem, skalnem obronku. Toda — naposled je veličastvo smrti pre-vladalo vsako nizkotno radovednost.

Ob začetku gozda so nosači položili nosila na tla; ravno tukaj so ga dobili mrt-vega. Na obrazu je ležal in na njem ni bilo znamenja življenja.

Pričela se je temačna, ozka pot skozi listnati gozd. Šolarji so začeli iznova zbor-no pesem: »V grobu je mir«. Ostali so z

nizjim glasom spremljali. Nosači so si nato delali pot skozi nizko, vejnato drevje in grmičje. Za njimi je stopal pastor, za tem pa mož za možem. Dolg, resen, žalosten sprevod.

Steza je padala naenkrat strmo ni-zdoli, kake pol ure dolgo, nato je gozd ne-nadoma prenehal in na zelenem travniku okoli nizke cerkvice je ležalo solnčno, va-ško pokopališče. Tja so nesli mrliča. Prvi nosač je odgrnil črno pregrinjalo in vsi so še enkrat zagledali moža, ki so ga imeli za čudaka, ki pa je ležal pred njimi na nosilih v mirni blaženosti, kakor kak mo-drijan ali svetnik. Vsem se je zdelo, kakor bi jim nekdo govoril: »Tale, ki leži tukaj pred vami, je bil kaj posebnega, kaj bolj-šega od nas.«

Pastor je izpregovoril. Omenjal je tež-ko, duševno delo moža, ki so ga nekateri zasmehovali. — Vsem je bilo žal, ko so zrlí v to mehko, srečno smehljajoče se obličje mrličevo. Pastorjeve besede so globoko segale v srca navzočih luterskih oseb. — Stari Rudnik je pa stal sredi te množice resnega, trdega obličja. Pretirano besedičenje pastorjevo mu ni ugajalo spričo skromnega, tihega moža, kakor je bil učenik.

Pa tudi Jože se ni kaj dobro počutil. Neko čudno, tuje čuvstvo se je polastilo njegove notranjosti. Že kot mladenič je poznal mrliča in ga občudovaje spoštoval. Vedel je, kar mu je oče povedal, da se ta mož noč in dan trudi, da bi dovršil veliko delo, pa mu je pri tem vseeno, če ga imajo ljudje za čudaka. In sedaj — ta brezobraz-na zunanost in poveličevanje, v tem, ko se v življenju ni nihče brigal zanj. Jez'li so ga žalujoci in resni obrazi onih, ki so bili danes ganjeni, pred dnevi pa so se nor-čevali iz moža in se smejali, če so otroci vpili: »Čudaški učenik prihaja.«

Truplo so položili v črnoobravano kr-sto in spustili v zemljo. Pastor pa je vrgel nekaj ilovnate prsti nanjo.

Rozika je peljala starega očeta za ro-ko po cesti proti domu. Težko se je na-slanjal žalostni mož na njena ramena.

»Pastor je zelo lepo in svečano govo-ril,« je pripomnila čez nekaj časa.

»Da — res, vendar njegove duše ni nihče poznal, tudi pastor ne, jaz pa šele od včera. Bil je najboljši človek, kar sem jih poznal v svojem življenju.«

(Dalje.)

Pred bojem.

Glej tromba bojna je zapela tam v dalji se nebo žari. Slovo je četa hrabra zvela, za boj pripravljena stoji.

Poveljnik smeli zdaj prijaše, navdušeno spregovori:

»Naš cesar in domovje naše na vojsko sveto nam velil

Prestalj smo že boje vroče, junaško vsak se je boril; smo vajeni že bojne toče, naš polk premagan ni še bil.

Podamo spet se v kraje bojne, sovrag z naskokom bodi strtl! Nas čakajo že ure znojne in slavna zmagá — ali smrt!«

Ko svečenik za zmagó moli, še sveti blagoslov poda. Naj pride zdaj na nas karkoli; — naš polk se nikdar ne uđa!

Ivo.

Slike in črtice z bojišč.

»Ta urlaubarski pos.«
(Piše poročnik Jože Barlič.)

Dolenjsko, 12. apr. 1917.

Hura, dopust! V domovino!

Bilo je na veliko soboto zvečer, ko sem sedel v svoji podzemeljski gajbici v strelskem jarku in — mislil žalostne misli. V duhu sem se bil preselil na dom ter zdi-hnil: Kako bi bilo lepo doma o Veliki noči! Tudi na tiste rejene jerbace in široke ko-šare sem se spomnil, ki jih na veliko so-boto popoldne do vrha polne in z belimi ali rdečkasto vdelanimi prtíči pokrite neso s ponosom v cerkev brdka dolenjska de-kleta k »žegnú«. S tugo v srcu sem mislil na vsebino tistih jerbasov in košar: na svinjske gnjati in plečeta, na rmenne kolače in pogače. Pa saj ni, da bi govoril; bil sem vendar v strelskem jarku!

Ta, ta, ta... je zapel naenkrat moj te-lefon. »Halo, kaj je?« — »Takoj na pol-kovno poveljstvo in potem na dopust!« — Moj »burš« je zavriskal — in jaz tudi! Od-šla sva v tiho, mrzlo gorsko noč — domo-vini nasproti. Grom topov je vedno bolj ostajal za nama, dokler se ni čisto izgubil!

Popotoval sem: štiri ure peš, dve uri z vozom, 18 ur z osebnim vlakom, 22 ur z brzovlakom!

Pozdravljena blažena domovina, po-zdravljena bela Ljubljana, pozdravljena moja Dolenjska.

In pozdravljeni vsi, ki berete te vr-stice!

Mi pa ostanemo kakor smo b'li ...

Bojno polje, 17. III. 1917.

Srčne pozdrave pošiljam vsem po-štenim slovenskim fantom in dekletom v domovini z visokih tirolskih snežni-kov. Tukaj je malodane celo leto zima. Snežiti že začne avgusta in neha julija meseca drugega leta. Letos smo bili prav posebno obdarjeni s snegom in le-denim vetrom, ki sta zahtevala tudi žrtve. Kamor prej ni zašel noben člo-vek, tam stojimo sedaj mi, da branimo domovino proti lačnemu sovražniku. Preskrbljeni smo dobro tudi z berivom. »Slovenec« in »Domoljub« nas redno obiskujeta v naši rojni črti.

Prineseta nam mnogo novic pa kre-pčila in tolažbe za dušo in srce. Ne ustavi ju noben vihar, zato ju imamo tudi radi. Polentarju se še nič kaj ni ógrela premrla kri, da bi nas napadla. Izučile so ga pač že premnoge izkušnje, da je proti avstrijskemu orlu vsak na-por zaman; zato rajši ždi v svojem tem-nem brlogu kakor lisica, ki gloda kosti,

ki so ji ostale od poletja. Najbrž pre-mišlja one zlate čase, ko je še hodil po naših krajih, brusil britve in škarje ter popravljal stare dežnike. Od časa do časa prileti od one strani kak plesniv šrapnel, ki se razpoči v zraku brez vsake škode; včasih pa kakšna s sajami od polentarskega kotla napolnjena grana-ta, ki se razbije na strmih pečinah.

Približuje se za vas vesela pomlad in z njo radost, cvetje in življenje. Bog daj, da bi z njo vred prišli tudi boljši časi miru, sreče in božjega blagoslova. Teško pričakujemo vsi vrnitve in lepo domovino, ki je zanjo že dalo toliko mož in fantov svojo kri in življenje. Ho-čemo priti in prišli bomo, toda ovenča-ni s trajno zmago miru. Dokler nas pa kliče domovina, toliko časa ne odložimo še orožja, čeprav se imamo boriti proti celemu svetu. Srčni pozdrav!

Anton Bernik,
visokogorska stotinja.

Vsak nekaj povelj

Vedno čitam le o drugih vojnih to-variših, zato sem pa sklenil, da morajo tudi drugi o meni kaj izvedeti.

Zivim z nekaterimi tovariši raznih jezikov, pa z malo tropo vojnih ujetni-kov na kvadratnem malem otoku — v kamenju brez vsake prsti. Skoraj bi zaprosil, ljubi tovariši, da mi sporočite, kdaj bo zelena pomlad! No, hvala, da vsaj nekaj izvem od vas po »Domolju-bu«, saj tako ne slišimo in ne vidimo nič drugega kakor sami sebe, pa tudi kako malo živalico!

Včasih se razveselimo s tem, da pri-nese kdo od nas kakšen nov model (ribe) iz morja! Včasih se tudi jezimo na to presneto pošto. No, pa mi že še potrpiamo, ali želedec, ta je pa takrat v resnici nestrpen. Tako n. pr. se je prav na veliki petek zavrtelo preveč v mor-ju, a še bolj našemu želedecu. Na Veliko nedeljo je pa dobil zraven menaže, ve-likega kosa konjskega mesa, še precej velik kos sira, tako da je odgovoril: Danes je pa zadosti! No, dobro! Samo da je bil na tako velik praznik enkrat sit. Še pred menažo si domisliva s to-varišem, da je danes v resnici velik dan in praznik. Za nekaj časa se od-straniva od raznojezične družbe, da bi nekoliko molila in se Bogu priporočila. Greva po puščavi, stopava od kamna na kamen, a glej, kar naenkrat se mi čičem sesuje. Potem sva goreče molila in prosila Boga usmiljenja, varstva, pa tudi zaželjenega miru, ki bi se v resni-ci prilogel že vsakemu državljanu. Po končani molitvi sva začela razpravljati, kako dolgo je že vse to, kdaj bo mir, ali sploh nikdar več.

Kot gospodarja sva se pomenko-vala o zemlji: kako potrebno bi bilo, čia bi se vsak sedaj podal domov pogledat svojo zemljo in pomagat pri ob-delovanju vsaj za nekaj dni. Kaj bo na-prej? Pozdrav vsem znanim! Slovence vipavskega okrožja četovodja Fr. Če-snik, inf. And. Krapež.

Strelni jarek.

Strelni jarek, strelni jarek,
ti si moja varna koča,
ko udarjajo šrapneli,
ke vreseči morilna toča.

Stičica si rodne hiše,
vendar nimaš mize zame,
niti stola; — za ležišče
daješ boren kupček slame.

Skrivališče in zavetje,
moja bramba — strelni jarek;
tam sem, ko zahaja solnce,
solnčni tu zbudi me žarek.

V tobi branim, zvesto stražim
domovino in cesarja;
spremljevalka moja — puška
se s sovragom pogovarja.

Strelni jarek — dom nemirni,
v tebi ždim med bojnim gromom.
Kdaj že vendar te zamenjam
s svojim dragim, mirnim do-
mom?
Limbarski.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Tedenska pratika.

Petek, 20. aprila: **Sv. Marcellin**,
škof. — Sv. Neža, opatica. († 1314.)

Sobota, 21. aprila: Sv. Anzelm,
škof in cerkv. uč. († 1109.)

Nedelja, 22. aprila: (2. povel.) Evang.:
Jezus dobri Pastir. — God sv. Kaja-
in Soter-ja; sv. Katarine švedske.

Ponedeljek, 23. aprila: **Sv. Voj-
teh** (Adalbert, Albreht), muč. Rojen
na Češkem iz plemenite rodbine.
(† 997.)

Torek, 24. aprila: **Sv. Jurij**, pol-
kovnik v armadi rimskega cesarja
Dioklecijana. Mučen l. 303. v Niko-
mediji. — Sv. Honorij.

Sreda, 25. aprila: **Sveti Marko**,
evang.

Četrtek, 26. aprila: **Sv. Fidelis** iz
Sigm., kapucin. († 1622.) — **Sv. Mar-
cellin**, muč. († 304.)

Petek, 27. aprila: **Sv. Cita**, (1212.
do 1272.) God presvetle cesarice.

Solnce vzhaja ob 4. u. 58 m., zahaja ob
6. u. 58 m.

Luna: Mlaj 21. aprila ob treh popoldne.

Sv. Cita.

Sv. dekle Cito časte krščanski na-
rodi že 600 let. Pri nas med Slovenci
doslej to lepo ime ni bilo kaj v navadi.
Zdaj pa, odkar smo dobili mater na ce-
sarskem prestolu s tem imenom, bomo
pa brez dvoma dobili in imeli dovolj
deklic — Cit. Zato upamo, da ustreže-
mo, če povemo vsaj glavne poteze iz
življenja sv. Cite.

Cita je bila druga hčerka prepro-
stega zemljaka, doma blizu mesta Luca
v Italiji. Rojena je bila l. 1218. Z 12.
letom jo je peljal oče Giovanni Lombar-
do v mesto služiti. V tej službi je vztra-
jala celih 48 let, dokler je ni Gospod
poklical v nebeško domovino. Družina
Fatinelli v mestu Lucca, kjer je Cita
služila, se je štela za najodličnejšo, ven-
dar je morala Cita izpočetka marsikaj
prestati. Ker je bila najmlajša med
uslužbenci, so ji dajali tudi najnižja
opravila; zaradi svoje nedolžnosti in po-
štenosti je morala pa preslišati marsi-
katero pikro besedo in zaničljivo opaz-
ko. Še celo pri gospodarju so jo hoteli
počrniti. Ta se je izpočetka zanesel na
tožbe svojih ljudi, ter je vsled tega zelo
trdo ravnal z boječo deklico, ki si ni
znala drugače pomagati, kakor da je
šla v cerkev ali pa v svojo sobico, kjer
je točila grenke solze. Leta in leta je
iskala in tudi dobivala edinole v molit-
vi pomoč in tolažbo. Slednjic je pa le
zmagala njena krotkost in ponižnost.
Vsi — tudi družina — so se prepričali
o njeni neskaljeni čednosti, vsi so jo jeli
občudovati. Prepustili so ji vso upravo
in gospodarinstvo v hiši, zaupali ji celo
najdražje v družini: vzgojo otrok.

Vsi njeni nauki so bili takorekoč
zajeti v njenem tesnem združenju z Bo-
gom; kajti vsako južno je hitela k prvi
sv. maši, da je mogla biti pravočasno že
pri svojem delu. Kolikorkrat je mogla,
je prejela sv. zakramente, dasi takrat
pogostno sv. obhajilo ni bilo še tako v
navadi. Ko je l. 1230. papež Gregorij IX.
izrekel nad mestom in okolico cerkve-
no prepoved in 6 let ni bilo službe božje,
je romala Cita večkrat celo v sosednjo
škofijo, da se je mogla okrepati s tola-
žili sv. vere. Ker je bila čez dan močno
zaposlena, je opravljala svoje pobožno-
sti in molitve pozno v noč.

Prav tako občudovanja vredna je
bila tudi njena ljubezen do bliž-
njega. In prav ta lastnost je, ki jo po-
snema na svoji vzornici in zaščitnici
sv. Citi, tudi naša prejasna cesarica,
prav ta lastnost naj zbudi isto čednost
v vsem našem žensstvu. Dokler družina
Fatinelli ni bila še premožna, si je Cita
vse, kar je dala revežem, sebi pritr-
gala. Pozneje ji je družina dovolila v
tem oziru veliko prostost: Smela je de-
liti revežem denar, obleko, živila itd.
Podpirala je bolnike, sprejemala popot-
nike, begunce (takrat so bili boji med
takozvanimi Velfi in Ghibelini). Kakor

angel iz neba jih je znala Cita tolažiti ter jim je pomagala, kolikor je mogla.

Se bolj se je pa trudila Cita za dušne potrebe svojega bližnjega. Če je izvedela, da je kaka deklica globoko padla, se je Cita navsomoč prizadevala, da bi jo spravila zopet na pravo pot, da bi jo nase privezala in varovala pred novim padcem. Ako je slišala od bolnika, ki ni hotel sprejeti sv. popotnice, je šla k njemu in se ni umaknila, dokler se ni z Bogom spravil.

Kako vseč je bila Bogu njena dobroščnost in ljubezen do bližnjega, pričajo razni čudeži, s katerimi je bila njena svetost povečana že v življenju.

Naj bi ljuba sv. Cita izprosila tudi našim družinam, ki so v zadregi, vsega potrebnega, zlasti vsakdanjega kruha, kraven tega pa trdnega zaupanja, ki je najboljši ključ do nebeške zakladnice.

Ranitve na raznih delih telesa bole navadno se večkrat tudi po popolni zacelitvi. V takem slučaju naj nihče ne jemlje notranjih, češče živce razburjajočih sredstev, marveč jemlje naj se le na vnanje porabljev, bol lajšajoči Fellerjev rastlinski esenci fluid z zn. »Elza-fluid«. 12 steklenic pošlje franko za 7 K 32 vin, lekarnar E. V. Feller, Stubca, Elza trg št. 16 (Hrvatsko). O dobrodejnem, bol lajšajočem učinku tega domačega sredstva je na razpolago mnogo nad 100.000 zahvalnic. Tudi Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. »Elza-kroglice« se morejo naročiti. 6 škatelj stane franko 5 K 57 vin. (vf)

Važno za kmetovalce.

Gnojilo za krompir. Amonijev sulfat je izborno učinkujoče dušičnato umetno gnojilo za krompir. Krompir zahteva zelo gnojno njivo, toda sveži hlevski gnoj mu ne prija, ker povzroča na krompirju razne bolezni in zlasti gnilobo. V sedanjih razmerah seveda ni moč veliko izbirati; tisti, ki ima tega gnoja premalo ali sploh nič, naj krompirju gnoji z amonijevim sulfatom, 100 kg amonijevega sulfata na hektar poviša pridelok krompirja za dobrih 25 stotov, 200 pa za dobrih 50 stotov. Na hektar je treba vzeti 100 do 200 kg, ali na ar 2 do 4 kg, oz. na štirijaški meter 20 do 40 dkg tega gnojila. Amonijev sulfat se raztrese na razorano njivo; treba ga je potem z brano podvleči. S tem gnojilom se pa lahko gnoji tudi, ko je krompir že sajen in celo potem, ko je ozelenel, če se po vrhu potrese in z grabljami zavleče. Kmetijsko ministrstvo je zaradi večjega pridelka krompirja naknadno in izjemno dodelilo za Kranjsko deželo še 3 vagone amonijevega sulfata, ki utegnejo priti v kakih desetih dneh v Ljubljano. Naročila na amonijev sulfat sprejema c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani. Prav posebno koristno je krompirju gnojiti še z žveplenokislim kalijem ali z žveplenokislom kalijem; vsa ta gnojila se tudi dobe pri imenovani družbi. Naročila se izvršujejo po vrsti priglasov, kolikor časa je kaj zaloge, in imajo seveda družbeni udje prednost.

Prevzemne cene za fižol letošnjega pridelka. Dosedanje prevzemne cene za fižol so bile v razmerju z drugimi pridelki veliko prenizke, zlasti v razmerju z žitom in graham. Posledica je bila, da so lansko leto kmetovalci na Kranjskem veliko manj

fižola sadili kakor običajno. C. kr. kmetijska družba je že lani zahtevala pravično ureditev prevzemnih cen za fižol, toda brez uspeha. V pričetku t. l. je kmetijska družba predložila obširno spomenico o tej zadevi na c. kr. urad za ljudsko prehrano, ki je vsled tega ravnokar odgovoril in sporočil, da izide prihodnje dni naredba, ki določi začasno nove prevzemne cene za nekatere vrste stročnatih sadežev, in sicer za fižol in grah letošnjega pridelka na 80 kron za 100 kg. S to ceno je kmetovalcem kolikortoliko ustrezno in zato se nujno pozivajo, naj nasade letos po možnosti veliko fižola.

Najnovejše.

Strašna bitka divja ob reki Aisne med Nemci in Francozi. Sovražnik hoče na vsak način predreti nemško črto. Deset dni so bruhalí nešteti topovi vseh vrst ogenj v nemške postojanke, nato se je vnel divji pehotni boj na 40 km dolgi črti. Poznavalci obojestranskih moči trdijo, da sovražnik ne bo nič opravil.

Na Ruskem še vedno vre. Delavske množice se branijo delati za armado. Začasni vladi so morda šteti dnevi. Vse ruske železnice so zdaj v rokah delavcev. Osrednja zveza ruskih železničarjev se je pridružila osrednjemu odboru delavcev. — Ruski krogi v Švici so pa baje obveščeni, da je Rusija osrednjim evropskim silam ponudila mir.

To in ono.

Če je huđ. O-nemškem cesarju se pripoveduje tako-le: Kadar ga kaj razjezi, ima navado, da se popraska na levem uhlju. Ko je bil pred leti na obisku pri angleškem kralju, je dobil nenadoma neko brzoglavno sporočilo, ki mu ni bilo kaj vseč, zato se je popraskal po uhlju. Princ Waleski, ki je bil slučajno navzoč, se pošali in pravi: »Stric, zakaj se pa praskaš po ušesu?« — »Zato, ker me jezi.« — »Tako? Kaj pa napraviš, kadar si močno jezen?« — »Potem pa pouhljam koga drugega!«

Kaj je gospodinja? Ako je mož glava v družini, kaj je pa potem žena? — Odgovor se ravna po okoliščinah. Pridna žena je roka, zapravljiva je želo dec, duhovita je oko, ukaželjna — uho, klepetava — usta, dobrosrčna — srce, prepirljiva pa žolč. Tista gospodinja, ki je dobra, mila, nravna, čednostna, razumna in ljubezniva, je pa več kot roka, oko, usta, uho, srce — taka je duša družine.

Na meji. Od januarja 1917 so na meji v Nemčijo stopili v veljavo strožji predpisi. Te dni je hotel na severozapadnem Češkem prost možakar s svojo »ta staro« po opravih čez mejo. Imel je pooblastilo, a ni opazil, da je že zastarano. Na straži so ga zavrnilí, češ, da nima »svetlobne slike«. »Kaj svetlobno sliko hočete.« vpraša začuden možakar. »No ja — fotografijo —« so mu pojasnili. »Čemu vam bo fotografija«, pravi mož, »saj sem vendar sam tukaj!« — Stražniki so se mu smejali, toda možakar se je le moral vrniti in se dati pod nož svetlobnim žarkom, preden je mogel čez črno morno mejo.

Tiha tolažba. Pivček, ki mu je oštr zarubil pohištvo: »Vse mi lahko vzamete, le pijančevanja ne, to je moja duševna lastnina.«

Vprašanja in odgovori.

J. B. M. Č. Prvi pogoj za redovno življenje, še bolj za misijonsko poslanstvo je — poklic. Dalje je treba nekoliko izobrazbe za vsakega, četudi iz-

vršuje v redovnem poklicu samo nižja opravila; enako se zahteva znanje jezikov, osobito če želi kdo vstopiti v kako redovno hišo izven ožje domovine. Glede podrobnosti in posebnih pogojev se je pa treba obrniti na redovno predstojništvo.

N. J. v Z. Z uporabo mleka kot zdravila so napravili zdravnik deloma prav uspešne poizkuse pri raznih boleznih, a to le z vbrizgavanjem pod kožo v meso in kri. Teža pač ne more poizkušati, kdor nima zdravniškega orodja in zdravniškega znanja in prakse.

M. M. — Zakočca, Primorsko. To vemo, da se družinam, ki nimajo ne posestva, ne podpore, ako nihče (v družini) ni vpoklican in so blizu bojne črte, najslabše godi. V prvi vrsti bi se bilo treba obrniti potom županstva na glavarstvo. Ako ni odziv, bi se morda oglasili s primerno prošnjo pri presvetlem nadškofu, da bi s svojo vplivno besedo — če možno — vmes posegli.

J. Ž. — Štrit, Bučka. Imamo še dotično dopisnico iz Rusije, a naslova za nazaj manjka. Pošni pečat je samo na polovico čitljiv »Čerskaja psk...«

Listačna upravištva. Prihodajo številko ustavimo vsem onim naročnikom, ki naročnine za letošnje leto še nimajo plačane. — Kdor želi list v redu prejemati, naj tedaj hitro odpošlje naročnino.

Dobre knjige.

Slovenski begunski koledar za l. 1917. Goriški deželni glavar dr. A. Faidutti je izdal slovenski begunski koledar za tekoče leto. Cena 1 K. Izkupiček je določen za goriške begunce. Naročila sprejema goriški deželni odbor na Dunaju, VIII., Schlegelplatz 2. — Koledar ima poleg običajnih podatkov tudi opis glavnih taborišč za begunce z mnogimi slikami; dalje več leposlovnih drobtin in raznih koristnih stvari za begunce.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 11. aprila: 84. 8. 11. 53. 12.
Linc, 14. aprila: 88. 79. 40. 73. 24.

SKRIVALNICA.

Priplezal v koroške višine gospodič je mestni vesel; tam v dalji se krešejo mine, je počil v bližini žrampel. Ni varno ob fronti v planino hoditi zdaj v vojski preveč; zato pa gospodič v duplino pohitel je skokoma leč.

Ako hočete...

morete svojo blagajno »National«, če jo numeravate prodati, pod ugodnimi pogoji oddati tvrdki: Einkaufstelle der National Registr. Casson G. m. b. H., Wien VII., Siebenbrunn 31.

Kuverte s firmo, račune ltd.

izvršuje natančno po naročilu katoliška tiskarna v Ljubljani.

Čedno kožo

obras in rok opazujemo pri mnogih ljudeh. Za zdravje telega telesa je lep, bel in mehka koža jako potrebna, ker samo čistoča in mehkoča kože omogočata nemoteno dihanje. Lep obraz in lep roke sploh napravijo na druge ljudi ugoden vtis, dočim ljudem ne ugajajo obrasi, ki jih kaže solčne pore, ogrci, madeži, rdečica i. dr. Nadaje pa, kar je jako važno, tudi je nečistote kože dihanje, kar tudi na zdravje slabo vpliva. Mnogo tisoč ljudi uporablja zato za varstvo in za nego kože Fellerjev o priznano pomado za obraz z znamko „Elza“, ki stane 1 velik lonček št. 1. 3 K, močnejša vrsta št. II, 4 K 50 v, za zavoj in poštnino 3 K 90 v več. V nasprotju s drugimi čisto škodljivimi lepilnimi sredstvi je ta docela neškodljiva. Odstrani vse nečistoče kože, obvaruje kožo pred solnim pikom, solnini pegami, odstrani ogrce i. dr. — Mesto otrege, čestokrat škodljivega mila vsemite za obraz Fellerjevo Lilijno milo ali Fellerjevo boraksmilo in toaletni umivalni prašek (borskov prašek).

Goste lase

ki narode vsak obraz lepši, se doseže po negovanju s Fellerjevo pristno Tannchina pomado za rast las s znamko „Elza“. (Velik lonček I. vrste 3 krona, močnejše II. vrste 4 K 50 v, za zavoj in poštnino 3 K 90 v več.) Ta pomada ojači lasišče, zabrani plešo in predčasno sivljenje, povzroči novo rast zdravih, gibljivih, dolgih las, trde lase spremeni v mehke, tako, da se jih lahko česa v lepe frizure. Pomada ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin in tedaj vsakogar zasluzi prednost pred mnogimi drugimi pomadami, kakršne mnogi nečestitarnji ponujajo. Za nego brk je priporočljivo Fellerjevo mazilo za brke (1 krona). Naroča naj se naravnost pri E. V. Feller, lekarnar, Stubičica Elzstrg št. 16. (Hrvaška).

Zidarji, tesarji, dninarji in ženske

dobe trajno delo pri betonsko-gradbenem podjetju »Pittel & Brausewetter, Gußstahlwerk Judenburg, Gornje Štajersko. —

U 112/17-5

940

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Obtoženka Marijana Plevelj, roj. Bergant, p. d. Oburhovka, roj. 1863. v Nasovčah, tja pristojna, kat posestnikova žena iz Nasovč št. 18, je kriva, da je zahtevala tekom meseca sušca 1917, na svojem domu od različnih vojakov zlasti pa od prostaka Franca Šmon za pol litra svežega kravjega mleka po 40 h, da je tedaj izkoriščala izredne razmere povzročene po vojnem stanju, ko je zahtevala za neobhodno potrebno stvar očitno čezmerno ceno, zakrivila je s tem prestopke po § 18 točka 1 ces. ukaza z dne 21. 8. 1916, št. 261 drž. zak. in se obsodi po istem zakonitem mestu z uporabo § 260 b k. z. na 4 dni zopora, poostregega s postenjem, in na 30 K globe, v slučaju neizterljivosti slednje na nadaljnih 3 dni zopora, končno po § 389 k. p. r. v povračilo stroškov kaz. postopanja in izvršitve kazni. V smislu § 23 nav. ces. ukaza se izreče, da se im. sodba brez razlogov na stroške obtoženke objavi enkrat v ljubljanskem tedniku „Domoljub“.

G. kr. okrajno sodišče v Kamniku, oddelek III, dne 7. aprila 1917.

U VII 150/17-8

948

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Alojzije Mrzel roj. Močilnikar, rojeno 1874 na Igu-Studencu in tja pristojno, vdovo, r. k., trgovko, Ig št. 69, nekaznovana, radi prestopka po § 18/1 cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916 št. 261 drž. zakona v navzočnosti svetnika Potrato kakor javnega obtožitelja, obtoženke Alojzije Mrzel po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženko kaznuje, tako: Obtoženka Alojzija Mrzel A) je kriva, da je v decembru 1916 na Igu-Studencu izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči namreč za 1 liter petroleja po 80 h, torej očitno čezmerno ceno in je s tem zakrivila prestopke draženja po § 18/1 cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916 št. 261 drž. zakona ter se radi tega obsodi po § 18 citirane cesarske naredbe z uporabo §§ 266 in 361 k. z. na 80 K denarne globe, ki se za slučaj neizterljivosti izpremeni na 8 dni zopora, zaeno se izreče, da se sodba brez razlogov enkrat priobči v ljubljanskem tedniku „Domoljub“ (v smislu razsodbe c. kr. deželnega kot vzklicnega sodišča v Ljubljani z dne 31. marca 1917 Bl XII 154/17) ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

V Ljubljani, 10. aprila 1917.

Dr. pl. Kočevar m. p.

Srbež, kraste, pege, garje

so zlo, ki ga je treba zdraviti z največjo previdnostjo. Absolutno zanesljivo sredstvo proti temu je **PARATOL** mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torj se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3—, drojno velik lonček 5 K 50 h.

PARATOL posipalni prašek varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škafica 2 K 50 v celi pred laču ali povzeta pri **PARATOL-WERKE** in **Budapest VI—10 Eötvös ut 28.**

100 litrov zdrave domače pijače osvečuje dobro in zelo gasečo si lahko vsak sam priredi k malim stroškom. V zlogi so smoti za ananas, jabolčni, grenadni, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomarančni, dišeča perla višnjevec. Skušati se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleg hladnih rožini tudi vroča naneso ruma ali žganja. Snoviz nastan. navodilom stanje.

K 12' Iran. po povzetju **JAN GROSLICH** drožerija pri angelu, **BRNO 641 Morava.**

500 kron v zlatu če ne odstrani krema Groslich s kraven spudnjim milom vse solnne pege, maroge, solnne opekline, ogrce, obrabno rdečico itd. in ne ubrani kožo mila dostno svojo in nožno. Cena K 5'75 s poštnino vred 3 poreje stanje K 16'—, 6 poreji K 30'70. Vse brez kakih nadaljnih stroškov. Naslov za naročila

JAN GROSLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

U VII 175/17-5

941

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Martina Zajca, rojenega 1859 v Veliki Račni, v Račno pristojnega, r. k., oženjenega posestnika v Veliki Račni št. 8, nekaznovanega, radi prestopka po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1916 št. 228 drž. zak. v navzočnosti svetnika v pok. Potrato kakor javnega obtožitelja, obtoženca Martina Zajca, po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženec kaznuje, tako:

Obtoženec Martin Zajc je kriv, da je dne 9. februarja 1917. v Veliki Račni izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval za neobhodne reči namreč za 1 sežen trdih drv po 50 K, torej očitno čezmerno ceno in je s tem zakrivil prestopke draženja po § 18/1 cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916 št. 261 drž. zakona ter se radi tega obsodi po § 18 citirane cesarske naredbe z uporabo § 260 b k. z. na 48 ur zopora, poostregega s postenjem in na denarno kazen 100 K, za slučaj neizterljivosti za daljnih 10 dni v zapor, in zaeno se izreče, da se sodba brez posebnih razlogov enkrat priobči v ljubljanskem tedniku „Domoljub“ (vsled razsodbe c. kr. deželne kot vzklicne sodnije v Ljubljani z dne 27. marca 1917. Bl XII 156/17) ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, 5. aprila 1917.

Dr. pl. Kočevar m. p.

Trgovci z dežele, pozori!

Od danes naprej se

prodaja na javni dražbi

v Ljubljani, Staritrq 11 a

razno manufakturno blago, možko in ženske perilo, rute, krava e, drobno blago itd. 975

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.

Dijamante za steklarje moram dobaviti sodaj la št. 4 po K 11'70. in št. 5'4. po K 16'—, kar je dovolj prekužen in se more surovo blago dobiti in teško in po viskih cenah. Povzetje 83 vinar. več. Za realno in solidno blago imajo **JAN GROSLICH**, drožerija pri angelu, **BRNO 641 Morava.**

Framydol je sredstvo za pomlačenje sive lase in brade za trajno temno pobarva i steklenica s poštnino vred K 2'70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo poradi blešča. Učinek je endovje i steklenica s poštnino vred K 2'45. Povzetje 83 vinar. več. Naslov za naročila!

JAN GROSLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požernim škodam in poškodbi eerkenih zvonov Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe 2. vse premično blago, mobilija, polski orodje, stroje, živino zvonove in enake, 3. vse poljske pri-dnike žita in krmo 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, osiroma dobivajo in druge kombinacije in proti neugodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za določno nizejavstrijeko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1916 K 673.25'17. so poskočile koncem l. 1917 na K 735.147'17. Teda: čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastej zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeničstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki. Cene primerno, hitra centev in takojšnje izplačilo.

Ne pustičite strah samih, da se požar smojije!

Ne pustičite strah samih, da se požar smojije!

Jetlični

Bojni na prsih Bojni na pljučih Nadeždijvi Bledični Škrofolozni Slabokrvni

Konečno se je našlo sredstvo, ki prinaša ravno navedenim bolnikom dolgoročno ene poljubne in ozdravilneje. **Lekarja Vértosa Apneozoolezni sirup.**

To sredstvo se je izkazalo najljepše pri stotisoč bolnikih in ga tedaj priporočajo in porabljajo najodličnejši profesorji in zdravniki kot najvažnejše sredstvo pri gorenjih boleznih, kakor tudi pri: osebovskem kašlju, anglički bolezni (rhabitis), bljuvanju krvi, suhosti, šenskih boleznih ter pri slabosti in utrujenosti vsake vrste. Radi svojega prijetnega okusa in duha ga radi uživajo največji razvajenci, celo otroci.

Vojaki, ki se utrujeni in oslabiljeni vračajo z bojišča, ga radi jemljejo s veliko koristjo za utrditev in okrepitev organizma, ki je oslabil po vojnih naporih.

1 steklenica K 6.— franko; 4 steklenice, navadno zadostujejo za eno zdravljenje, če se pošlje denar naprej. K 17.— franko; pri L. Vertosa Adicr. Apotheke Lugos 787. 940

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a „**va-jevo maslo**“. Mali lonček K 160, veliki K 3.— porcija za rodbino K 9.—. Z uporabljenim navodilom se naroča pri: **Dr. E. Flescha Kranen - Apotheke, Raab (Győr), Ungarn**

Avtomatčna past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00, lovi brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „**Rapid**“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 3-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neullngg. 28-L.

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rudečega križa in turškimi srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte brezplačno pojasnilo! **Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.**

Hranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. deč. divlj. in rentne, nezd. in lastn. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

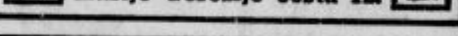
Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,490.888—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48,782.022-76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovanem na dividendah čistega dobička . . . . . K 432.232-66

Ker smerava „**Nasliči**“ življenjska zavarovanja valjevo škrali za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori inosovno podružnice.

Prospekti nastoj in poštnine prosto.

Sposobni zas'opnik: se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Gostilničarji! Gospodinje!

Dokler je kaj zaloga, oddajam od ostanka

„Silberia“-žlice

(trpežne, posrebrene žlice iz trde kovine) po čudovito nizkih cenah:

- 12 kosov SILBERIA jedilnih žlic — K 10—
- 12 " " (deserta) str. žlic " 8-80
- 12 " " kavnih žlic " 6-80

vesh 26 kosov za samo K 25—.

Pošilja po povzetju ali predplačilu. Poština 90 vin

Eksport. TINKNER, Dunaj III, Neullngg. 26/L.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo izumela sama. To je edino sredstvo proti ispadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

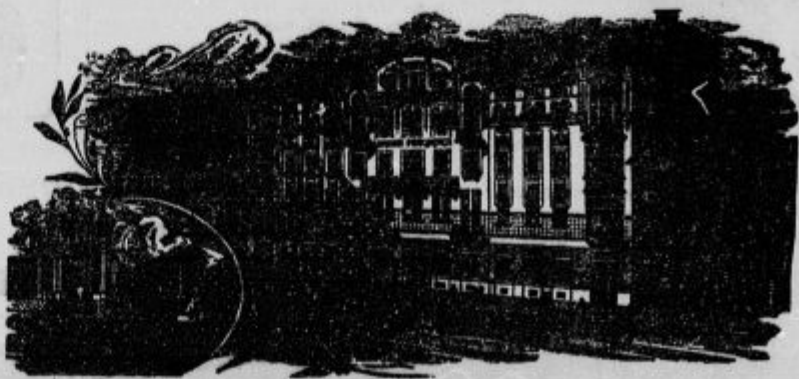
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najbolje.

8 vinarjev
(za 1 dopis, Vas stane glavni cenik, ki se dopolnje na zahtovo brezplačno.)
Prva tovarna ur

Jan Konrad
c. i. kr. dvar. zal. Brdx 1554 (Češka.)

Nikoli ali jeki ure na sidro K 6, 7, 8. Vojno-spomin. nikln. ali jekl. ure K 11, 12, 13; armadne rdnj. ure iz niklja ali jekla K 12. Masiv. srebrne. Eo-kopi remoni. ure a sidr. K 18, 20. Budilka, stensko ure v vsiki izberi po niskih cenah. 3 letno pisмено jamstvo. - Pošljite po povzetju. Zam dovolj. ali denarnaz).

Gospodje vseh stanov se iščejo za pr-dajo našega zivir ozdravn. pri r. ključnega spna znamke S kot zastopniki.
Direktna zveza pri pojedelnih potrebah.
Š. Vlahožretni oštrbrk
c. i. kr. dvar. doba-štejji Vst o (Auss-g) 11, Čelako Maternigasse 12.

Dobri brivski in lasestrižni aparati
I. a. britev iz srebro-elid K 520, 4, 5; varnostni brivski a. arati, poniki. K 3, 5, zn. 'Perfekt' s 6 rezili K 16, 20 dvorez. res. rezila lučni K 5, 6. L. a. l. se-strižni. K 11, 12.
Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošljite po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založ. **JAN KONRAD**, izvoz-na tvrdka, Brdx št. 1751, Češko. 112

Proč s tem-le
Skrabljanje nog ne-vidljivo.
Eingetragen in in in v porabice lahko vsak čevlji. Brošuro pošlje zastonj Extern on Ges. z omeļ. jam. Frankfurt am Main, Eschersheim Nr. 58.

Naročnje, Slovenca!

Edine dobri in solidni stroji so samo „Gritzer“ in „Afrana“
Prednosti: kroglj. cen tek. biserni ubod (Peristidi). Pouk o vezanju in krpanju brezplacno v hiši.
Edina tovar. zaloga živahnih strojev
Josip Petelinč
Ljubljana
blizu franc. mosta, 3. hiša za vočo.
Kletna caravnica.

Ustanovljeno leta 1893. Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejen m jamstvom sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

4 1/2 %

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem 1. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo koncem 1. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 K.

Načelstvo
Predsednik: **Anđrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: **K. Komec**, c. kr. profesor v Ljubljani.
II. podpredsednik: **Karol Pollak ml.**, tovarnar v Ljubljani.

Člani: **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **Zajo Albin**, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; **Anton Kralj**, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; **dr. Marhar Alojzij**, gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Jakob Mohorič**, odvetniški kandidat v Ljubljani; **dr. Fran Lapež**, odvetnik v Ljubljani; **Ivan Rušnik**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Rušnik**, c. kr. g. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Alojž Ušeničnik**, prof. bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:
Predsednik: **Anton Kržič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Cadež**, katehet v Ljubljani; **K. Gruber**, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; **Ivan Blakar**, profesor v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, c. kr. rač. rovident in posestnik v Ljubljani.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

2 ali 3 vajence
14let stare sprejme s hranjo in stenovanjem talo, v poduk **AVGUST RE. IČ**, sodarski mojster Ljubljana, Trnovo.

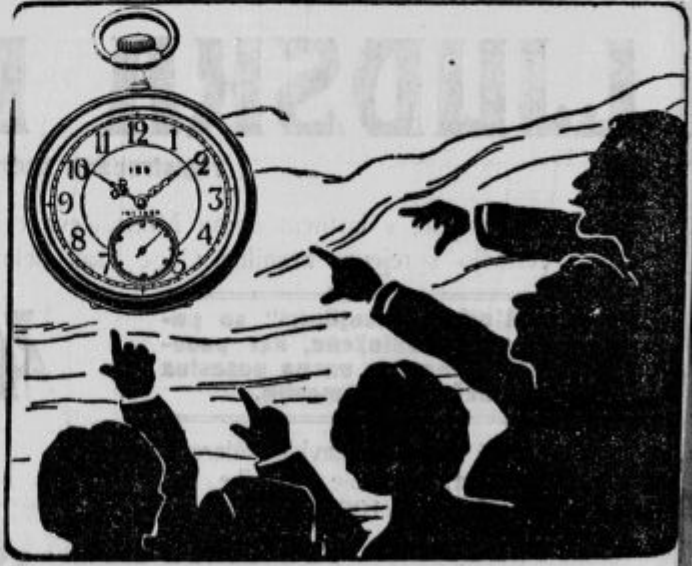
Dobro „IKO“ uro
vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojstrsko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte zastonj in poštine prosto.
Zlato uro zastonj!
Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastonj in poštine prosto.

Tako sodijo vse stranke: Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem. Po letih še ni popravila potrebna. Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem ori Vas kupil K 4 10, e ni bila popravljena in gre vedno oobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nekaka. Vsoto K 4 10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas. Vas najlepše pozdravljam Skaričev o pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. Svetovna razpošiljalnica Lastna protokolirana tovarna ur v Svit

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice. Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur. Nobene podružnice